

Н.Ю. Захарова, к.е.н., доцент
В. О. Парапанов, магістр
Таврійський державний агротехнологічний університет

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ

Для нормального функціонування системи фінансового менеджменту на практиці існує відповідна система забезпечення, яка дозволяє реалізувати його науковий і методичний потенціал.

Вона включає:

- підсистему організаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- підсистему інформаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- підсистему оцінки фінансово стану підприємства;
- підсистему фінансового планування і прогнозування;
- підсистему внутрішнього фінансового контролю і фінансового контролінгу.

Підсистема інформаційного забезпечення фінансового менеджменту являє собою сукупність спеціальних заходів і процедур, які забезпечують процес безперервного цільового підбору відповідних даних, які необхідні для здійснення аналізу, прогнозування, планування, організації, координації, мотивації і регулювання, тобто реалізації основних функцій управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.

Конкретні показники цієї підсистеми формуються із зовнішніх та внутрішніх джерел. В свою чергу останні поділяються на три основні групи: показники фінансової звітності підприємства, показники управлінського обліку підприємства, нормативно-планові показники, що пов'язані з фінансовим розвитком підприємства [1].

Основою прийняття обґрунтованих управлінських рішень є своєчасний і всебічний аналіз, що здійснюється з використанням фінансової звітності.

Згідно з НП(С)БО 1 фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [3].

Відповідно метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Користувачами фінансової звітності виступають як фізичні так і юридичні особи – суб'єкти економічної діяльності, у т. ч. керівництво підприємства, менеджери певних ланок управління підприємством, фінансово-кредитні установи, інвестори, банки, органи державної фіскальної служби, органи статистики, контрольно-ревізійна служба України, фірми – контрагенти та ін.

Згідно із НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність включає [3]:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан), форма № 1- звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2 - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід;
- Звіт про рух грошових коштів, форма № 3 - звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- Звіт про власний капітал, форма № 4 - звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- Примітки до фінансової звітності, форма № 5 - сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними НП(С)БО або МСФЗ.

П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами» закріплено форма №6 «Додаток до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами».

Фінансова звітність складається і подається відповідно до належності підприємств до певної групи: мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств, що закріплено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». При цьому достатньо відповідати двом з трьох наведених критеріїв (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Класифікація підприємств відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Вид підприємства	Критерії (на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному)		
	Балансова вартість активів	Чистий дохід від реалізації товарів (робіт, послуг)	Середня кількість працівників
Мікропідприємства	до 350 тис. євро	до 700 тис. євро	до 10 осіб
Малі	до 4 млн. євро	до 8 млн. євро	до 50 осіб
Середні	до 20 млн. євро	до 40 млн. євро	до 250 осіб

Відзначимо, що юридичні особи - суб'єкти середнього і великого підприємництва подають повний комплект фінансової звітності, суб'єкти малого підприємництва (окрім суб'єктів мікропідприємництва) - фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс, форма № 1-м; Звіт про фінансові результати, форма № 2-м), суб'єкти мікропідприємництва - спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс, форма № 1-мс; Звіт про фінансові результати, форма № 2-мс).

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна фінансова звітність складається за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансова звітність може складатися за інші періоди.

Фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів: автономності підприємства, безперервності діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника.

В першу чергу фінансова звітність є основою для проведення фінансового аналізу. Методикою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України № 170 від 14.02.2006 р. виділено такі основні компоненти фінансового аналізу діяльності підприємства: горизонтальний, вертикальний, порівняльний фінансовий аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів, факторний фінансовий аналіз, який проводиться для оцінки впливу окремих чинників на рівень відповідних результативних показників. При цьому особливу увагу необхідно приділити меті проведення оцінки фінансового стану підприємства, оскільки від неї буде залежати подальший вибір підходів щодо її здійснення. Найбільш розповсюдженою з наведених видів є аналіз фінансово стану з використанням фінансових коефіцієнтів, оскільки вони дають високу точність результату за умови їх правильної інтерпретації.

Отже, фінансова звітність є одним з ключових джерел для прийняття управлінських рішень щодо подальшого розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства. Але за нинішніх умов значна кількість підприємств не проводить всебічний фінансовий аналіз за відсутності у штаті кваліфікованого персоналу, який має досвід проведенні фінансово-аналітичної роботи і може обґрунтовано підійти до вибору інструментів і підходів щодо її здійснення. Крім того, низький рівень інформативності фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва та спрощеної його форми також негативно впливає на якість прийняття рішень що стосуються фінансів підприємств. Враховуючи це, слід формувати систему показників та інформаційну базу щодо їх розрахунку не обмежуючись формами фінансової звітності, що дозволить вирішити поставлені керівництвом підприємства завдання і досягти запланованих фінансових результатів.

Список літератури.

1. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств / І.О. Бланк, Г.В. Ситник. - К.: Нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 780 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.